

១. សេចក្តីផ្តើម

១. ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៅតាមបណ្តាប្រទេសមួយចំនួននៅលើពិភពលោក ក្នុងដំណាក់កាលដំបូង ជានិច្ចជាកាលតែងតែប៉ះពាល់លើធនធានធម្មជាតិ ដែលជាប្រភពធនធានដ៏សំខាន់ សំរាប់ទ្រទ្រង់ជីវិតសត្វ លោក ។ ដោយឡែកសំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា ក៏បានចាប់ផ្តើមលើការធ្វើអាជីវកម្មធនធានព្រៃឈើតាមរយៈរូបភាព ព្រៃសម្បទាន ហើយនិងការកាប់រានពង្រីកដីធ្វើកសិកម្មជាបន្តបន្ទាប់ ។ ការពង្រីកដីដើម្បីដាំដំណាំកសិកម្ម និង ដំណាំឧស្សាហកម្មនេះត្រូវបានអនុវត្តតាមរូបភាពពីរយ៉ាងគឺ៖ (១) តាមរូបភាពក្រុមហ៊ុនដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច និង (២) តាមរូបភាពចំការដំណាំគ្រួសារ ។

២. ទោះបីជាព្រៃសម្បទាននៅទូទាំងប្រទេសបានលុបចោលស្ទើរតែទាំងស្រុងជាយូរមកហើយក្តី តែតំបន់ ព្រៃ និងដំណុះឡើងវិញរបស់ព្រៃពុំមានលក្ខណៈប្រសើរឡើងទេ ។ ក្នុងខណៈដែលច្បាប់ និងសភាពរណ៍ជាច្រើន បានបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីធានាបាននូវថិរភាពបរិស្ថាន ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងយើងគួរតែ ហ៊ានទទួលស្គាល់ថា យន្តការនៃការអនុវត្តន៍ទាំងឡាយនោះនៅពុំទាន់មានប្រសិទ្ធិភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីទប់ស្កាត់ សកម្មភាពលួចឆ្លក់ពីសំណាក់ជនឱកាសនិយម និងតំរូវការដើម្បីការរស់នៅរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានបានឡើយ ។ ហើយអ្វីដែលជាកង្វល់គឺ ធនធានព្រៃឈើទាំងនោះបាននឹងកំពុងតែបន្តបាត់បង់ទៅដោយទាំងពុំបានផ្តល់ចំណូល ដល់ថវិកាជាតិ ចំណែកសហគមន៍មូលដ្ឋានខ្លួនឯងក៏កាន់តែក្រីក្រទៅៗ ដោយការប្រឈមមុខជាមួយនឹង អន្តរកម្មរវាងភាពក្រីក្រ និងការរេចរិលផ្នែកបរិស្ថាន និងភាពព្រងើយកន្តើយមិនអើពើចំពោះភាពចាំបាច់ផ្នែក សេដ្ឋកិច្ច ដែលជាលទ្ធផលអាចនាំឱ្យឈានទៅដល់ស្ថានភាពអូសបន្លាយមួយ ក្នុងនោះសហគមន៍ទាំងឡាយ នោះអាចនឹងបំផ្លាញឬធ្វើឱ្យខ្សោះដោយអចេតនានូវធនធានដ៏ជុយស្រួយ ដែលពួកគាត់កំពុងតែពឹងផ្អែកប្រាស្រ័យ សម្រាប់ការរស់នៅរបស់ពួកគាត់ ។

៣. ជាមួយនឹងអន្តរកម្មរវាងភាពក្រីក្រនិងការរេចរិលផ្នែកបរិស្ថាននេះ វាបាននឹងកំពុងតែធ្វើឱ្យល្បឿននៃ ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចថយចុះយ៉ាងស្ងប់ស្ងាត់ ដោយសារតម្រូវឱ្យមានការបង្កើនខ្ពង់ថវិកានៃឆ្នាំសារពើពន្ធ ទៅលើកម្មវិធីសេវាកម្មសុខាភិបាល ការស្តារឡើងវិញនូវការធ្លាក់ចុះនៃផលិតភាពកសិកម្ម និងការស្តារឡើង វិញនូវធនធានធម្មជាតិផងដែរ ។

៤. ជាការពិតណាស់ដែលថាសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនេះ ទោះតិចក្តីច្រើនក្តី តែងតែប៉ះពាល់លើធនធាន ធម្មជាតិ និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនក្នុងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដូច្នេះហើយទើបគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនេះ ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ឱ្យមានការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

៥. នៅក្នុងស្ថានភាពដែលយើងកំពុងតែដឹង និងមើលឃើញថា ធនធានព្រៃឈើកាន់តែរេចរិលខ្សត់ទៅៗ ដោយសារចរន្តនៃការចំរាញ់យកផលពីសំណាក់ជនឱកាសនិយម និងការបន្តនូវប្រពៃណីផ្នែកផ្តល់របស់ប្រជាជន

សហគមន៍ទៅលើធនធានទាំងនោះ យើងគួរតែបង្វែរចក្ខុវិស័យទៅលើវិធីសាស្ត្រប្រសិទ្ធិភាពនៃការប្រើប្រាស់ដី នៅក្នុងជម្រើសផ្សេងទៀត តាមរយៈការប្រែក្លាយពីតំបន់ព្រៃឈើ ឬព្រៃដែលមានតំលៃពាណិជ្ជកម្មទាប ទៅជាតំបន់អភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្មជាមួយនឹងការរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រងដីឱ្យបាន សមស្រប ដោយផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងវិធានការបរិស្ថាន ក្នុងនោះការកាត់បន្ថយក្នុងកំរិតអតិបរមានូវហេតុប៉ះ ពាល់អវិជ្ជមានទៅលើបរិស្ថានរយៈពេលខ្លី និងវែងហើយនឹងការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបញ្ហាសហគមន៍នៅក្នុង ក្របខ័ណ្ឌមួយដែលមានតម្លាភាព និងគណនីយភាពត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់នោះ វានឹងនាំមកនូវប្រសិទ្ធិភាព សេដ្ឋកិច្ចខ្លាំងថែមទៀតជាក់ជាមិនខាន ។

៦. ជាការពិតណាស់ដែលថា នៅពេលដែលយុទ្ធសាស្ត្រនៃការអភិវឌ្ឍន៍បានប្រែក្លាយតំបន់មួយទៅជាតំបន់ កសិ-ឧស្សាហកម្មហើយនោះ អ្វីដែលជាអត្ថប្រយោជន៍សំរាប់ប្រជាជនមូលដ្ឋានគឺ ការនាំមកនូវវិបុលភាពជាក់លាក់ មួយនៅក្នុងសង្គមជនបទ ព្រោះថានៅពេលដែលឱកាសនៃការផ្តល់ការងារដល់កម្មករមានសន្ទុះកើនឡើងកំរិត នៃផលចំណូលគ្រួសារក៏មានលក្ខណៈល្អប្រសើរទៅតាមនោះដែរ ។ ជាលទ្ធផល កំណើននៃលទ្ធភាពទិញដូរនិង ជំរុញឱ្យមានភាពសកម្មនូវចរន្តសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងតំបន់តាមរយៈការបំពេញសេចក្តីត្រូវការទំនិញ និងសេវាកម្ម ផ្សេងៗរបស់សហគមន៍ ។

៧. ក្នុងពេលដែលសង្គម និងបរិស្ថានមានការផ្លាស់ប្តូរស្របគ្នាជាមួយនឹងដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍន៍ជា វិជ្ជមាននោះ វាក៏ជាកត្តាមួយដែលអាចបណ្តាលឱ្យមាននូវជម្លោះផ្សេងៗផងដែរ ។ ដូច្នេះដើម្បីសំរេចបាននូវ ឆន្ទៈនយោបាយក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិកម្ម និងដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្ម គឺផ្អែកលើទស្សនាទានសង្គម- បរិស្ថាននិងសេដ្ឋកិច្ច ។ ការរៀបចំនូវឯកសារបទដ្ឋានបច្ចេកទេស (ផែនការពិស្តារ និងផែនការប្រតិបត្តិប្រចាំឆ្នាំ នីមួយៗ ការគណនាអំពីភាពស្ថិតស្ថេរផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច របាយការណ៍វាយតម្លៃអំពីហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម និងផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន) គឺជាចំណុចគន្លឹះសំរាប់ក្រុមការងារអន្តរស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ សំរាប់តាមដានត្រួតពិនិត្យ-វាយតម្លៃទៅលើរាល់សកម្មភាព និងសុច្ឆនាករណ៍ ដែលអាចធានាបានថារាល់ សកម្មភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍គម្រោង ពិតជាឆ្លើយតបទៅនឹងទស្សនាទានសង្គម-បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ច ។

១-១ គោលបំណង

៨. តួនាទីចម្បង និងគោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់ដីរបស់ក្រុមហ៊ុន TAN BIEN KAMPONG THOM APHIVATH CAOUTCHOUC CO., LTD. គឺធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីធានាបាននូវចីរភាពនៃការដាំដំណាំ កៅស៊ូ ។ តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ព្រៃឈើក៏មានតួ នាទីជាអ្នករក្សាសុវត្ថិភាពដល់ភាវៈទូទៅរបស់អេកូឡូស៊ីបរិស្ថាន និងសង្គមផងដែរ នៅពេលដែលយើងគ្រប់គ្រងបានត្រឹមត្រូវ ។ ដូច្នេះគោលបំណងនៃការវាយតម្លៃអំពីហេតុ ប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដំបូងគឺ:

- ក- វាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពអេកូឡូស៊ីរបស់រុក្ខជាតិក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន (រុក្ខជាតិ ដុល្លព្រឹក្ស តិណជាតិ) ។
- ខ- វាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពអេកូឡូស៊ីរបស់សត្វ (ថនិកសត្វ បក្សាណជាតិ បក្សី និងឧរង្គសត្វ) និងជីវិតសត្វរស់នៅក្នុងទឹក (ពពួកត្រី) នៅតាមប្រព័ន្ធអូរសំខាន់ៗ ។
- គ- វាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពសង្គម សេដ្ឋកិច្ចរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន
- ឃ- កំណត់អំពីបញ្ហាហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន-សង្គមអវិជ្ជមានសំខាន់ៗ ដែលបណ្តាលមកពីសកម្មភាពគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកៅស៊ូ ។
- ង- កំណត់នូវវិធានការណ៍សមស្របដើម្បីលុបបំបាត់ និង/ឬកាត់បន្ថយហេតុប៉ះពាល់អវិជ្ជមានរបស់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកៅស៊ូ ។

១-២ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

៩. ដើម្បីសំរេចបាននូវគោលបំណងខាងលើ Green Consultancy Firm បានធ្វើការវាយតម្លៃដោយប្រើនូវវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវដូចមានបង្ហាញជូនខាងក្រោម:

- ក- លក្ខណៈជីវៈរូបសាស្ត្រ: ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់ស្ថានីយ៍ឧតុនិយម (ទិន្នន័យសីតុណ្ហភាព ២០០០-២០០៩ និង កំពស់ទឹកភ្លៀង ២០០០-២០០៩ នៅស្ថានីយ៍ឧតុនិយមខេត្តកំពង់ធំ) ។
- ខ- បំរែបំរួលការប្រើប្រាស់ដី និងគំរូបព្រៃ : ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ (MRC Dataset 1992-1993; MRC Dataset 1996-1997 ; FA GIS Dataset 2002 ; and FA GIS Dataset 2006) និងការអង្កេតជាក់ស្តែង នៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ដោយប្រើឧបករណ៍ paramotor លើគន្លងឆ្លងកាត់ចម្ងាយ ២៥គ.ម គ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដី ៨៦៥ហិកតា ស្មើនឹង ១០,៦៨ ភាគរយ ក្នុងរយៈកំពស់ ៦០០ម. ថតយករូបភាពច្បាស់ ចាប់ទំហំ ០,៣ ម. ឡើងទៅ ។

គ- ការសិក្សាអំពីភាពសម្បូរណ៍បែបរបស់រុក្ខជាតិ ដុល្លព្រឹក្ស តិណជាតិ ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈការអង្កេតនូវប្រភេទនៃសារព័ន្ធរុក្ខជាតិ ដែលយើងអាចសង្កេតឃើញមាននៅក្នុងទ្វេតំរូវចំនួន១៧ : ក្នុងនោះ ១១ទ្វេតំរូវ ស្ថិតក្នុងចំការកៅស៊ូ និងដីល្ងសឆាយហើយមិនទាន់ដាំ និង០៦ទ្វេតំរូវស្ថិតក្នុងតំបន់រក្សាទុក (តំបន់ទ្រទាប់បំរុងទុកស្តារព្រៃឡើង វិញតែប៉ុណ្ណោះ (ឧបសម្ព័ន្ធ១-២ និងរូបភាព Eye view-1, Photo-Index K, L, M, O និង P (ឧបសម្ព័ន្ធ ៤-៦) តាមគន្លងឆ្លងកាត់ចម្ងាយ ៣១,២៧ គ.ម កាលពីថ្ងៃទី ២១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ និងថ្ងៃទី១៨-២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១១ របស់ក្រុមការងារអង្កេតអេកូឡូស៊ី (ឧបសម្ព័ន្ធ ១-២) ។

១០. ការវាយតម្លៃលើធនធានសង្គម-វប្បធម៌: ការសិក្សាអំពីស្ថានភាពសង្គមសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងឃុំក្រយា ស្រុកសន្ទុក ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រ Qualitative Method ដោយការធ្វើ PRA តាមរយៈការធ្វើអត្ថាធិប្បាយសង្ខេប អំពីហេតុប៉ះពាល់វិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមានទៅលើបញ្ហាបរិស្ថាន និងសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច និងមាន

ការចូលរួមពី ឯកឧត្តមអភិបាលរងខេត្តកំពង់ធំ នាយករដ្ឋបាលសាលាខេត្ត នាយរងទីបាត់ការអនុវិស័យ អនុប្រធានមន្ទីរបរិស្ថានខេត្តកំពង់ធំ អនុប្រធានមន្ទីរដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ នាយករដ្ឋបាលព្រៃ ឈើខេត្តកំពង់ធំ អភិបាលរងស្រុកសន្ទុក មន្ត្រីការិយាល័យផែនការ នៃមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត អនុការិយាល័យ កសិកម្ម នៃមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត សរុបចំនួន ០៩នាក់ កាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១១ នៅសាលាខេត្ត កំពង់ធំ និង លោកអភិបាលស្រុកសន្ទុក មេឃុំក្រយា ស្ទើរឃុំក្រយា សរុបចំនួន ៣នាក់ ថ្ងៃទី ០១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១១ ។

១-៣ ក្រុមការងារ GCF

១១. ក្រុមការងារវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានមានចំនួន០៨នាក់ ដឹកនាំដោយ **បណ្ឌិត លី សុពណ៍-មុនី** (នាយក) ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម:

១-	បណ្ឌិត	លី សុពណ៍-មុនី	D.V.M. Post Ph.D.
២-	អនុបណ្ឌិត	តេង ប៊ែងសៀង	GIS & RS Specialist
៣-	បរិញ្ញាត្រី	ឆាយ ងួន	ជំនាញការផ្នែកផែនទី
៤-	បរិញ្ញាត្រី	គី សារ៉េត	ជំនួយការក្រុមហ៊ុនហោះហើរ
៥-	បរិញ្ញាត្រី	ឡៅ សារ៉ុន	អ្នកប្រមូលទិន្នន័យផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច
៦-	បរិញ្ញាត្រី	នន ណារ៉ុង	អ្នកប្រមូលទិន្នន័យផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច
៧-	បរិញ្ញាត្រី	អ៊ុន ចាន់ណារ៉ូ	អ្នកប្រមូលទិន្នន័យផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច
៨-	បរិញ្ញាត្រី	នួន ចំណាប់	អ្នករៀបចំផែនទី